

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 200/2020-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 26. mája 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Libora Duľu a Ladislava Duditša (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti Comdet s. r. o., Strojársenská 1B/8800, Trnava, IČO 36 280 402, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Pacalaj, Palla a partneri, s. r. o., Námestie SNP 3, Trnava, v mene ktorej koná na základe substitučnej plnej moci advokát Mgr. Pavel Gavorník, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Sžfk 43/2018 z 20. augusta 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti Comdet s. r. o. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Sťažnostná argumentácia a vymedzenie napadnutého konania

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. decembra 2019 doručená ústavná sťažnosť obchodnej spoločnosti Comdet s. r. o., Strojárska 1B/8800, Trnava, IČO 36 280 402 (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Sžfk 43/2018 z 20. augusta 2019 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“).

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ sa správnou žalobou domáhal na Krajskom súde v Trnave (ďalej len „krajský súd“) preskúmania a zrušenia rozhodnutia Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky (ďalej len „riaditeľstvo“), ako aj predošlého rozhodnutia Daňového úradu Trnava (ďalej len „úrad“). Rozsudkom krajského súdu č. k. 20 S 35/2017-100 zo 14. februára 2018 bola správna žaloba sťažovateľa zamietnutá ako nedôvodná.

3. Rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sžfk 43/2018 z 20. augusta 2019 bola zamietnutá kasačná sťažnosť podaná sťažovateľom proti rozsudku krajského súdu.

4. Podľa názoru sťažovateľa napadnutý rozsudok najvyššieho súdu je vo svojom obsahu ako celok nepreskúmateľný.

5. V tejto súvislosti sťažovateľ poukazuje na to, že podanú kasačnú sťažnosť odôvodnil tým, že a) nesprávnym procesným postupom mu bolo znemožnené uskutočniť jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ďalej tým, že b) krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia

veci, a napokon tým, že c) krajský súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu [§ 440 ods. 1 písm. f), g) a h) Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“)].

6. V súvislosti s nesprávnym procesným postupom znemožňujúcim sťažovateľovi uskutočniť jemu patriace procesné práva poukázal sťažovateľ v kasačnej sťažnosti na to, že správnu žalobou z 2. decembra 2016 sa domáhal preskúmania a zrušenia celkom 10 rozhodnutí riaditeľstva vydaných 19. septembra 2016, 23. septembra 2016 a 29. septembra 2016 pod 10 rôznymi spisovými značkami. Všetky tieto rozhodnutia boli navzájom prepojené, spolu súviseli a všetky spoločne vzišli z jednej daňovej kontroly vykonanej u sťažovateľa.

7. Uznesením krajského súdu zo 17. februára 2017 (z pohľadu sťažovateľa neúčelne) bolo preskúmanie žalobou napadnutých rozhodnutí riaditeľstva vylúčené do samostatných konaní, v dôsledku čoho pôvodná žaloba stratila konzistentnosť a celistvosť, čo v konečnom dôsledku oslabilo pozíciu sťažovateľa v jednotlivých konaniach. Sťažovateľ pritom v správnej žalobe uvádzal, že rozhodnutiami riaditeľstva a rozhodnutiami úradu boli poškodené jeho práva, všetky tieto rozhodnutia boli vo vzájomnej súvislosti nesprávne a nezákonné, pričom bol daný predpoklad na ich úplné zrušenie krajským súdom.

8. Sťažovateľ napádal rozhodnutia riaditeľstva a úradu najmä preto, lebo skutkový stav vzatý za základ rozhodnutí bol v rozpore s administratívnymi spismi, resp. v nich nemal oporu, ďalej zistenie skutkového stavu zo strany riaditeľstva a úradu bolo nedostačujúce na riadne posúdenie veci a napokon rozhodnutia riaditeľstva a úradu vychádzali z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 191 ods. 1 SSP).

9. Predmetom konania tak v dôsledku vylúčenia na samostatné konanie bolo už len preskúmanie rozhodnutia riaditeľstva č. 104010308/2016 z 29. septembra 2016. Týmto rozhodnutím riaditeľstvo ako odvolací orgán potvrdilo rozhodnutie úradu ako správcu dane.

10. Krajský súd vylúčením vecí na samostatné konania značne oklieštil (obmedzil) námietky sťažovateľa ako žalobcu v niektorých konaniach, ktoré sa tak už netýkali jeho komplexných výhrad k daňovej kontrole, ale už len jej čiastkových výhrad ku konkrétnym dodávateľom, čím jeho žaloba stratila kontext a utrpela na komplexnosti a celistvosti. Podľa názoru sťažovateľa krajský súd už nemohol z dôvodu drobenia veci posúdiť túto komplexne a vo vzájomnej súvislosti. Krajský súd nemohol ani objektívne posúdiť správnosť rozhodnutia riaditeľstva, keďže nedisponoval úplnými informáciami z administratívnych spisov v rámci celej daňovej kontroly, ale len čiastkovými. Krajský súd si takto nemohol vytvoriť komplexný obraz o úkonoch riaditeľstva, resp. úradu a nemohol zohľadniť jednotlivé okolnosti a aspekty súhrnne, ale len jednotlivo, v dôsledku čoho nesprávne rozhodol, čo sťažovateľ v kasačnej sťažnosti namietal.

11. Sťažovateľ sa domnieva, že v konečnom dôsledku bolo úvodné uznesenie krajského súdu o vylúčení vecí na samostatné konania nesprávne, čo sťažovateľa poškodilo, a to až do tej miery, že krajský súd nesprávnym procesným postupom (vydaním uznesenia o vylúčení vecí na samostatné konania) znemožnil sťažovateľovi uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

12. Najvyšší súd na tieto výhrady sťažovateľa uvedené v kasačnej sťažnosti vôbec nereflektoval, danému dovolaciemu dôvodu (správne má byť zrejme dôvodu kasačnej sťažnosti, pozn.) ako jednému z troch sa vôbec nevenoval a na námietky neodpovedal, čo možno kvalifikovať ako neprijateľnú nepreskúmateľnosť rozsudku najvyššieho súdu.

13. V súvislosti s nesprávnym právnym posúdením veci zo strany krajského súdu sťažovateľ v kasačnej sťažnosti namietal, že došlo jednak k nesprávnemu právnemu posúdeniu (ne)splnenia podmienok sťažovateľa pre odpočítanie dane z pridanej hodnoty v zmysle § 49 ods. 1 a nasl., ako aj § 51 ods. 1 a nasl. zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov v nadväznosti na preukázanie reálnosti zdaniteľných plnení sťažovateľa s obchodnými spoločnosťami [REDAKOVANÉ] (ďalej len „[REDAKOVANÉ]“), a [REDAKOVANÉ]; ďalej k nesprávnemu právnemu posúdeniu § 24 ods. 1 a 4 zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých

zákonov v znení neskorších predpisov tým, že krajský súd potvrdil správnosť postupu a právnej kvalifikácie riaditeľstva a úradu v daňovom konaní; potom k nesprávnemu právnemu posúdeniu zásad daňového konania krajským súdom, keď tento povýšil prejednávaciú zásadu nad zásadu materiálnej pravdy, pričom zároveň fakticky zúžil, ba až vylúčil aplikáciu vyhľadávacej zásady v daňovom konaní, a napokon k nesprávnemu právnemu posúdeniu rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Sžf 1/2010 krajským súdom, ktorý vylúčil, že by závery rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Sžf 1/2010 svedčili v prospech sťažovateľa.

14. Sťažovateľ vo vzťahu k dodávateľovi reklamného spotu [REDAKOVANÉ] uvádzal, že v daňovom konaní spoľahlivo, ba až vyčerpávajúcim spôsobom preukázal formálne, ale aj faktické dodanie plnenia – reklamného spotu vrátane premietania na veľkoplošnej obrazovke na audio-video zázname, a to s ohľadom na 10 podstatných skutočností (sťažovateľ ďalej vymenúva však iba 8 takýchto skutočností, pozn.), a to zmluvný vzťah s [REDAKOVANÉ] bol riadne formalizovaný preukázanou písomnou zmluvou; [REDAKOVANÉ] sťažovateľovi za dodané plnenie riadne vystavil a zaslal príslušné faktúry, ktoré sťažovateľ uhradil; faktické plnenie zo strany [REDAKOVANÉ] bolo preukázané výsluchom svedka [REDAKOVANÉ]; postoje úradu a riaditeľstva poukazujúce na to, že svedok [REDAKOVANÉ] si nevedel spomenúť na detaily plnenia, keďže nevedel s presnosťou určiť výšku plnenia za prenájom reklamného času a nepamätal si presne názov sťažovateľa, treba považovať za nepatričné s ohľadom na odstup času a na nemožnosť svedka [REDAKOVANÉ] oprieť sa o účtovné doklady; existencia reálnej videoreklamy sťažovateľa v spojení s nahrávkou, z ktorej je evidentné, že na veľkoplošnej obrazovke (ktorej vlastník má byť úradu známy) bola reklama reálne premietaná; sťažovateľ úradu označil svedka [REDAKOVANÉ], ktorý reklamu, resp. reklamný spot reálne vytvoril a v rámci výsluchu rozhodujúce skutočnosti potvrdil; vykonštruovanosť názoru riaditeľstva o tom, že sťažovateľ nemá mať o opakovaný výsluch svedka [REDAKOVANÉ] záujem z dôvodu, že by si tento teraz mal spomenúť na rôzne podrobnosti, pretože ak je riaditeľstvo toho názoru, že svedok [REDAKOVANÉ] by uviedol ďalšie podrobnosti relevantné pre konanie, potom sa vlastne priznáva k neúplnému zisteniu skutkového stavu; sťažovateľ napokon poukázal na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 7 Sžf 41/2013 z 28. mája 2015, resp. sp. zn. 3 Sžf 1/2010, z ktorého vyplýva, že dôkazné bremeno zaťažuje predovšetkým

daňový subjekt, ale ak tento vyčerpal vlastné dôkazné bremeno, disponuje existenciou materiálneho plnenia a tomu zodpovedajúcim daňovým dokladom, dôkazné bremeno (ale aj dôkaznú núdzu) znáša správca dane (úrad).

15. Najvyšší súd napriek uvedeným výhradám sťažovateľa nepovažoval jeho argumentáciu za dostatočnú na to, aby kasačnej sťažnosti vyhovel, a najpodstatnejšie je, že v odôvodnení rozsudku sa riadne nevyjadril k podstatným dôvodom, pre ktoré sťažovateľ kasačnú sťažnosť podal. Najvyšší súd iba veľmi vágne a všeobecne – formálne uviedol v odsekoch 31 až 34 rozsudku, že sa stotožňuje s názorom krajského súdu, a iba reprodukoval názory úradu, riaditeľstva a krajského súdu, a to pri absencii vlastných úvah k celkom 10 bodom, pre ktoré sťažovateľ považoval sporné materiálne plnenie za preukázané.

16. Sťažovateľ tak nemá zodpovedané otázky, prečo nie je možné spoľahlivo akceptovať unesenie dôkazného bremena z jeho strany, prečo je zo skutkového hľadiska problematická výpoveď kľúčových svedkov (najmä [REDACTED]), prečo s odstupom času nie je možné akceptovať zjavnú existenciu videozáznamu, z ktorého preukázateľne vyplýva premietanie reklamného spotu na premietacej obrazovke, prečo nie je akceptovateľné prijať platbu v hotovosti, prečo nie je možné akceptovať viacero nahrávok predmetného fakturovaného reklamného spotu, prečo nie je možné akceptovať výpoveď svedka, ktorý uviedol, že reklamný spot priamo vyrobil a pod. Existujú teda podstatné a dôvodné otázky, ktoré si sťažovateľ kladie a ktoré najvyšší súd nezodpovedal.

17. V súvislosti s namietaným odklonením sa od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu sťažovateľ v kasačnej sťažnosti uviedol, že krajský súd v iných konaniach (skutkovo a právne obdobných) vydal rozsudky v jeho prospech ako daňového subjektu, a preto sa v tejto veci odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu. Išlo o rozsudky krajského súdu sp. zn. 14 S 79/2014, 14 S 80/2014 a 14 S 81/2014. V týchto veciach krajský súd prisvedčil žalobcovi (odlišnému subjektu od sťažovateľa) a zrušil rozhodnutia riaditeľstva vo veciach skutkovo a právne obdobných, pričom sa stotožnil s právnou argumentáciou žalobcu, presne označil všetky vytýkané nedostatky v rámci

daňového konania, ktoré spolu vo vzájomných súvislostiach zapríčinili zrušenie rozhodnutí riaditeľstva. Najvyšší súd na tieto výhrady uvedené v kasačnej sťažnosti vôbec nereflektoval, čo treba považovať za neprijateľnú nepreskúmateľnosť rozsudku najvyššieho súdu.

18. Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo spoločnosti Comdet s.r.o., Strojársená 1B/8800, Trnava 917 00, IČO: 36 280 402, zapísanej v OR OS Trnava, oddiel: Sro, vložka č. 18127/T, na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 1Sžfk/43/2018 z 20.08.2019 porušené boli.

2. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Sžfk/43/2018 z 20.08.2019 zrušuje a vec vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný nahradiť spoločnosti Comdet s.r.o. trovy právneho zastúpenia v sume 391,92 eur, a to do dvoch mesiacov odo dňa právoplatnosti nálezu.“

II.

Relevantná právna úprava a judikatúra

19. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

20. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje

na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

21. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

22. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07, IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, II. ÚS 172/2011, I. ÚS 143/2014, III. ÚS 102/2018).

23. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou

medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

24. Do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy však nepatrí právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (I. ÚS 3/97, II. ÚS 218/02, IV. ÚS 340/04, I. ÚS 225/05, II. ÚS 56/07), ani právo účastníka dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97).

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

25. Ústavný súd konštatuje, že podanie sťažovateľa je ústavnou sťažnosťou v zmysle čl. 127 ústavy v spojení s § 42 ods. 2 písm. f), § 122 a nasl. zákona o ústavnom súde, preto ho ústavný súd predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

26. Ústavný súd na predbežnom prerokovaní skúmal, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123 zákona o ústavnom súde) a či sú naplnené predpoklady umožňujúce ďalšie konanie o ústavnej sťažnosti (§ 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde). Ďalej posudzoval, či nie je daný niektorý z dôvodov na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

27. Ústavný súd dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť treba považovať za zjavne neopodstatnenú [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde].

28. Podľa názoru ústavného súdu možno závery uvedené v odôvodnení rozsudku najvyššieho súdu považovať v rámci námietok sťažovateľa za dostatočné a presvedčivé a nemožno ich v žiadnom prípade považovať za arbitrárne či zjavne neodôvodnené. Preskúmaním napadnutého rozhodnutia ústavný súd dospel k názoru, že najvyšší súd štandardným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagoval na sťažovateľom uplatnené kasačné námietky, pričom svoj záver o potvrdení rozsudku krajského súdu a zamietnutí kasačnej sťažnosti zrozumiteľne a primerane odôvodnil. Právne závery najvyššieho súdu nevykazujú znaky svojvôle alebo arbitrárnosti. Skutočnosť, že sa sťažovateľ so závermi najvyššieho súdu nestotožňuje a má na vec iný názor, nemôže sama osebe viesť k záveru o arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor najvyššieho súdu svojím vlastným.

29. Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že medzi napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a základným právom sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a tiež jeho právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by reálne signalizovala možnosť po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie vysloviť porušenie ním označených práv. K jednotlivým námietkam sťažovateľa uvedeným v ústavnej sťažnosti považuje za potrebné ústavný súd uviesť:

a) Nesprávny procesný postup znemožňujúci sťažovateľovi uskutočniť jeho procesné práva

30. V tejto súvislosti musel ústavný súd posúdiť najprv otázku, či je možné, aby prípadné sťažovateľom namietané pochybenia, resp. nedostatky činnosti orgánu verejnej moci (v tomto prípade správneho súdu) mohli dosiahnuť ústavnoprávny rozmer, t. j. aby v dôsledku takéhoto postupu orgánu verejnej moci došlo aj k zásahu do ústavou alebo dohovorom zaručených práv a slobôd. Ústavný súd zastáva názor, že prípadné

procesné pochybenie krajského súdu v prejednávanej veci pri rozhodovaní o vylúčení veci na samostatné konania túto intenzitu nemôže dosiahnuť.

31. V prvom rade je potrebné uviesť, že § 66 SSP dáva správne súdu možnosť, aby v prípade, ak smeruje jedna žaloba proti viacerým rozhodnutiam, mohol predseda senátu uznesením vylúčiť každé takéto rozhodnutie na samostatné konanie, ak spoločné konanie nie je možné alebo vhodné. Správny súd tak môže zvrátiť objektívnu kumuláciu, ktorá vznikla aktivitou žalobcu. Dôvodom na vylúčenie veci môže byť aj skutočnosť, že by spoločné prejednávanie vecí nebolo v záujme hospodárnosti konania. Zo žiadneho zákonného ustanovenia nevyplýva oprávnenie sťažovateľa ako účastníka konania na to, aby nebola súvisiaca vec vylúčená na samostatné konanie po splnení zákonných podmienok.

32. Z hľadiska zachovania práva na spravodlivý proces nemožno opomenúť, že uznesenie krajského súdu o vylúčení veci na samostatné konanie je rozhodnutie procesného charakteru upravujúce vedenie konania, ktorým sa nerozhoduje meritórne o nároku účastníka konania, t. j. nerozhoduje sa vo veci samej. Z pohľadu požiadavky dodržania ústavnoprávných princípov ústavný súd konštatuje, že vidí len málo priestoru na to, aby rozhodnutím správneho súdu o vylúčení veci na samostatné konanie došlo k reálnemu zásahu do základných práv alebo slobôd účastníka konania. Rovnako z judikatúry ústavného súdu (napr. III. ÚS 303/2016, IV. ÚS 459/2011, III. ÚS 588/2012, I. ÚS 341/08) možno dospieť k záveru, že aj prípadné procesné pochybenie, ktoré by spočívalo v nesprávnom vydaní uznesenia o vylúčení veci na samostatné konanie, zvyčajne nedosahuje ústavnoprávny rozmer, resp. nemá takú intenzitu, ktorá by v konečnom dôsledku mohla viesť k záveru o porušení základného práva na súdnu ochranu.

33. Spojenie veci a vylúčenie veci na samostatné konanie je rozhodnutím procesného charakteru, ku ktorému (správny) súd pristupuje z dôvodov racionality a hospodárnosti konania, a nemôže mať taký vplyv na postavenie účastníka v súdnom konaní, ktorý by viedol k porušeniu jeho základného práva na súdnu ochranu. Z priebehu namietaného konania takáto skutočnosť ani nevyplýva (II. ÚS 122/05, IV. ÚS 235/05).

34. Rozhodnutie o vylúčení veci na samostatné konanie vo svojich dôsledkoch nijako nemôže obmedziť, resp. ovplyvniť rozsah práv patriacich sťažovateľovi, resp. zasiahnuť do jeho v ústavnej sťažnosti označených práv a slobôd. Ústavný súd v tejto súvislosti nezistil z materiálneho hľadiska také závažné okolnosti, resp. skutočnosti takej intenzity, ktoré by mohli signalizovať porušenie základného práva na súdnu ochranu.

35. Napokon ústavný súd považuje za potrebné konštatovať, že najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí v spojení s rozhodnutím krajského súdu primeraným a náležitým spôsobom odôvodnil vylúčenie veci na samostatné konanie (pozri bod 24 a 25 napadnutého rozsudku najvyššieho súdu).

36. Sťažovateľom tvrdený nesprávny procesný postup krajského súdu spočívajúci vo vylúčení preskúmania jednotlivých rozhodnutí riaditeľstva na samostatné konania je navyše zo strany sťažovateľa odôvodňovaný rýdzo iba vo všeobecnej rovine. Sťažovateľ nijako konkrétne neuvádza, aké rozhodujúce fakty, súvislosti či okolnosti nevzal krajský súd pri svojom rozhodovaní do úvahy v dôsledku vylúčenia vecí na samostatné konania a ako tieto konkrétne skutočnosti mohli, resp. mali ovplyvniť jeho rozhodovanie a spôsobiť tak jeho nezákonnosť. V tomto smere sú preto námietky sťažovateľa nepreskúmateľné.

b) Nesprávne právne posúdenie veci

37. Sťažovateľom formulovaná námietka nesprávneho právneho posúdenia mieri podľa názoru ústavného súdu vo svojej podstate skôr proti hodnoteniu vykonaných dôkazov a proti záverom vyplývajúcim z tohto hodnotenia vo vzťahu k uneseniu dôkazného bremena sťažovateľa ako daňového subjektu. Z obsahu týchto námietok nepriamo vyplýva, že sťažovateľ nesúhlasí s najvyšším súdom v rovine posúdenia otázky preukázania splnenia zákonných podmienok pre uplatnenie práva na odpočítanie dane z pridanej hodnoty a s tým súvisiacej otázky rozsahu a miery dokazovania v daňovom konaní, ako aj otázky rozloženia (presunu) a unesenia dôkazného bremena medzi sťažovateľa ako daňový subjekt a správcu dane a následného hodnotenia dôkazov jednotlivo a v ich vzájomných súvislostiach.

38. Hoci sa hodnotenie dôkazov a posudzovanie unesenia dôkazného bremena daňového subjektu zo strany správcu dane (ktoré odobril aj najvyšší súd) môže javiť na prvý pohľad prísne, sťažovateľ v tejto súvislosti neponúkol ústavnoprávne relevantnú argumentáciu v otázkach týkajúcich sa dokazovania, ktorou by sa mohol ústavný súd zaoberať a na základe ktorej by bolo možné dospieť k záveru o ústavnej neudržateľnosti aplikácie a interpretácie právnych noriem upravujúcich dokazovanie v daňovom konaní, resp. v inom procese pri správe daní (daňová kontrola a pod.) zo strany daňových orgánov a správnych súdov. Inak povedané, sťažovateľ iba vymenúva dôkazy svedčiace v jeho prospech a následne si kladie otázku, prečo neboli akceptované (prečo neuniesol dôkazné bremeno), bez toho, aby túto svoju nespokojnosť s výsledkami dokazovania podporil konkrétnou a ústavnoprávne relevantnou právnou argumentáciou.

39. Ústavný súd v zásadnej rovine zdôrazňuje, že nie je tzv. skutkovým súdom, sám dokazovanie na zisťovanie skutkového stavu spravidla nevykonáva a vychádza z dôkazov, ktoré vykonali všeobecné súdy, resp. orgány finančnej správy. Pokiaľ je vykonané dokazovanie zo strany všeobecných súdov vyhodnotenú presvedčivým a zákonu zodpovedajúcim spôsobom, ústavný súd nemá dôvod do takéhoto hodnotenia dôkazov (ktoré sám nevykonal) zasahovať.

40. Ústavný súd opakovane zdôrazňuje, že mu zásadne neprislúcha hodnotiť vykonané dôkazy, ako to nepriamo požaduje sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti. Takýto postup ústavného súdu by bol nielen v príkrom rozpore s uvedenými úlohami ústavného súdu, ale popieral by aj základnú zásadu ústnosti a bezprostrednosti súdneho konania, ktoré vytvárajú najlepšie predpoklady na zistenie materiálnej pravdy (m. m. I. ÚS 11/2015).

41. Najvyšší súd dostatočne presvedčivým a vyčerpávajúcim spôsobom poukázal na tie rozhodujúce skutočnosti, resp. okolnosti, ktoré viedli k záveru o tom, že sťažovateľ dôkazné bremeno zaťažujúce ho v daňovom konaní neuniesol (pozri body 26 až 34 napadnutého rozsudku najvyššieho súdu).

c) Odklonenie sa od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu

42. V rámci svojej námietky, že krajský súd pri rozhodovaní porušil zákon tým, že sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu [§ 440 ods. 1 písm. h) SSP], sťažovateľ tvrdí, že dal do pozornosti najvyššieho súdu, že krajský súd v iných konaniach (sp. zn. 14 S 79/2014, 14 S 80/2014 a 14 S 81/2014) skutkovo a právne obdobných k tomuto konaniu vydal rozsudky v prospech sťažovateľa v postavení daňového subjektu, čím sa podľa názoru sťažovateľa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačným súdom.

43. V tejto súvislosti ústavný súd uvádza, že rozhodnutia krajského súdu v oblasti správneho súdnictva, ktorý v zásade rozhoduje ako súd prvej a jedinej inštancie (§ 10 SSP), nemožno považovať za rozhodovaciu prax kasačného súdu. Postavenie kasačného súdu má jedine najvyšší súd, ktorý je vecne a funkčne príslušný na rozhodovanie o kasačných sťažnostiach [§ 11 písm. g) v spojení s § 438 ods. 2 SSP].

44. Sťažovateľ spomína v ústavnej sťažnosti rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 3 Sžf 1/2010 z 19. augusta 2010, hoci nie v rámci argumentácie k odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe, ale ako argument o nesprávnom právnom posúdení [ako dôvod kasačnej sťažnosti podľa § 440 ods. 1 písm. g) SSP]. Ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že spomínaný rozsudok rieši otázku rozloženia dôkazného bremena medzi daňovým subjektom a správcom dane, avšak v celkom odlišných konkrétnych súvislostiach týkajúcich sa špecifického prípadu dane z pridanej hodnoty. Ide o riešenie otázky dôkazného bremena v prípade, keď daňový subjekt je obeťou podvodu zo strany tretieho subjektu (dodávateľa). Vyslovuje pritom názor, že v zásade nie je možné spravodlivo žiadať, aby daňový subjekt sledoval a kontroloval výrobné a obstarávacie procesy tovarov u iných subjektov pred dodaním tovaru, pričom v danom prípade nebola spochybnená materiálna existencia tovaru, čo je odlišný prípad, ako tomu bolo v prejednávanej veci sťažovateľa.

45. Berúc na zreteľ už spomínaný záver, že za rozhodovaciu prax kasačného súdu nemožno považovať rozhodnutia krajských súdov v správnom súdnictve, pričom sťažovateľ

žiadne rozhodnutia kasačného súdu (od ktorých sa mal krajský súd odkloniť) neoznačil, ústavný súd nezistil dôvody, pre ktoré by napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu ústavnoprávne neobstálo.

46. Ústavný súd preto konštatuje, že napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu nedošlo k porušeniu sťažovateľovho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ani práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

47. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. mája 2020

Miroslav Duriš
predseda senátu